

Ժուռատան սպարապետները տեսաւ որ ամոցին 21 ին իրիկունին իւր բանակը բնաջինջ ըլլալու վտանգի մէջ է եւ անկողնիւն է սպանիական սահմանին վրայ մնալ, հրաման արձակեց զաղդիսանց գնդերուն, որ իւր պարտեալ գնդին համար ծախքներէն սպահովցունեն, Այս հրամանն հասաւ նաեւ այն հրամանատարին, որ Մարգիլին որսի բերդին մօտ գիւղաբաղաքն բռնակած էր, Հրամանատարն ամեն բանէ յտանջ հրամայեց որ փութով դէպ ի Գաղղիան ծախքը հանուին վիրաւորներն՝ որ բերդին մէջ կը խնամուէին:

Տիւրք չու մին էր այս՝ որ գեղացւոյ վեց կառքէ կը բաղկանար ծածկեալ յարդիւ: Մէկուն վրայ գրուած էր Վալիէ հարիրապետն եւ իւր բնակիւններն երեք հոգի: Չուն անվտանգ չէր, վասն զի Տիւրք այն կառուիք պաղտալայն պիտի անցներ, որուն վրայ քանի մ'որ յառաջ Վիգորան բանակող մեծ բանակին սահմանեալ կարասին յափռչառնալուած էր: Եւ որովհետեւ չույն ամեն կողմէ արձանած բազմաթիւ լրտեսներ Պատերազմուող հետքն անգամ չգտան, համարեցաւ հրամանատարն թէ կրնայ չուիչ, մանաւանդ որ բերդն որեւէ կերպով քանի մ'որէն Սպանիացուց ձեռք պիտի անցներ: Անոր համար փորքիկ պահակապետ գունդ մը դրաւ վիրաւորելոց քով մինչեւ մերձակայ պահանջոց՝ որ եւ չուոյն պիտի ընկերանար մինչեւ յաւերդ պահանջոց:

Վիրաւորք առանց վտանգի յաշտութեամբ Պայտն հասան: Երկիրէ զինքն կը պաշտպանէր, եւ այս աւելի զօրաւոր էր, քան քանի մը զաղղիացի զինուորաց մատուցած պաշտպանութիւնը:

Վիրորայի փառաւոր յաղթութեան լուրն շանթի ի արագութեամբ բովանդակեալ Սպանիա աւարածեցաւ, եւ ամենքն տաննուհոյք եղան: Ամեն կողմը կամաւոր գնդեր կը կազմուէին, եւ բուն բանակը կ'երթային կը միանային: Իսկ անոնք որ չէին կրնար համբերել մինչեւ որ այսպիսի գնդեր կազմուէին, կը դիմէին լեռնայն վրայ եւ ըստ մասին ինքնազուգի՝ Գաղղիացուց որչափ կրնային կը վնասէին, եւ ըստ մասին կը միանային բազմաթիւ Պատերազմուող հետ, որոնք լեռնավայրէն անապահով կ'ընէին Գաղղիացուց:

Այսպէս Գաւեռիւայի բանակն այս օրերս շատ մեծցած էր, եւ աւելի կ'աճէր ցորչափ զաղղիական փախսական բանակն յոռաւ կու գար: Ասով բանակը գրեթէ կրկին մեծցաւ, եւ ամեն օր փորքիկ ճակատներու առիթ կը հանդիպէր, Գաւեռիւայն կ'ուզէր իւր գունդներէն զառեւազով վարժեցնել, անոր համար գունդ գունդ բաժնեց եւ հրամայեց որ երթան կառուել պաղտալայի վրայ կեցող պահակապետներն անհատաբար ընեն: Այս նոր գնդերու ալ ըստ քուն շտեմաւ, որովհետեւ աւան իրաւէ կ'երթային անտառներու մէջ, եւ ընդհանրապէս ուրիշ ճանի չէին հանդիպէր, եթէ ոչ քանի մը մեռեալ կամ վիրաւոր պահակապետաց: Կարմանիկ առաջնորդը կը նայէր՝ որ այս պահակապետք երբեք հանգիստ չգտնեն եւ այնպէս բուն բանակը դեռ չհասած ընալինջ ըլլան:

Վերջապէս բանակին յոռաւորութեաց փախուսականներն հասան: Ամեն գունդ իւրաւոր խառնու-

ած էր, ամենք անոնք ձիերու վրան հնծած, ամենք գեղացւոյ կառքերն յափռակած եւ վրան դիզուած: Գիւղաբաղաքի հրամանատարն քանի մ'օրուան մէջ կամարժէն քովերը հոգ դիզել տուած էր, իբր պատելին, Հոն փախսականները քովն առաւ եւ անորոյն վաշտին իւր սեպական գնդին հետ միացուց, մնացեալները կարգի դրաւ որչափ որ զէնք ունէին: Արդեւ որ զէնք չունէին՝ ամբողջեանց ինքութեան պիտի աշխատէին, որով այս ամբողջ խնչներն բաւական զօրացան:

Բայց փախսականաց հնէնք կը սաստկանար: Ամենք խառնիխառն յառաւ կը փութային. հնծալազօրն ու հետեւակալօրը, թնդանօթանիգ կառքերն առանց թնդանօթի, կառքեր լի վիրաւորաց եւ այլ ամենայն ինչ: Վերջապէս հասաւ զընդպատետ մ'ալ իւր գնդովն, եւ երբ այս ամբողջ խնչերը տեսաւ հրամայեց որ փախսականք հոս կանգ առնուն: Քանի մը թնդանօթ՝ որ գեռ գործածելի էր, պատնէշներու վրայ դրուեցան եւ պարտականալայ հրամայեցաւ Պատերազմուողն անդին անցնիլ եւ հոն գնդերն ըստ կարելոյն կարգի բերել, եւ կենալ մինչեւ որ վերադարձն անվտանգ կատարել կարելի ըլլայ:

Բայց երկայն ատեն հանգիստ չէին կրնար առնուլ: Մինեա մօտ էր իրենց, եւ իւր Պատերազմուողն ցիրուցան կը զարնուէին յոռաւառ եւ քայքայած բանակին հետ: Մինեա յառաջագահ զօրան անգաղար արգելէ կ'ըլլար իրենց ընթացքին եւ կը ջանար վառ պահէլ այն ահաղի ստրափն՝ որ տիրած էր Գաղղիացուց վրայ Վիրորայի մեծ ճակատին ետեւ: Վերկոյ այնչափ աւելի դուրս յաղթեցաւ, որչափ Գաղղիայից չէին տիրութիւն որչափ է այն գունդն՝ որ ետ դարձած ժամանակ իրենց վրայ կը յարձակէր:

(Հորհուրէի.)

ՅՈՒՐԱՅԻՆ

ՆՈՐԱՆՈՒՐԷ

Հին Բաբելոն շուրջ մէջ:

Բնեմիկանիոյ Յիլատելֆիա քաղաքին համարաւոր 30.000 տղար գրամագրուի մը գրաւ հին Բաբելոն փլատաններէ ազատուել համար: Այս վախճանաւ բազմաթիւ դիտականաց ընկերութիւն մը կազմուեցաւ, եւ առաջնորդ ընտրուեցաւ հռչակաւոր Տ' Բիւրերս: Այս ընկերութիւնն արդէն մօտեցաւ Փոքր-Վախ ճամբայ պիտի ունէ:

Երկրորդ վրայ թողնող կպցնելուն նոր գիտ:

Երկրորդ վրայ թողնող վահանակներ (փաւ) կամ թուղթ կպցնելու համար, երկրորդ տնի շերտով լաւ կը չփուի եւ սինձով, իրժով կամ ստինձով թուղթ վրան կը կպցուի: Ստինն անկական հիւթն երկրորդ վրայ հաստատուն կը մնայ եւ ասով այնպէս կը միացունէ թուղթն երկրորդին հետ, որ նաեւ ստուրջ թեւան ալ կը դիմանայ թուղթը եւ չի բաժնալիր:

